



မိချမ်းဝေ ငန်းစိုင်းတို့ပျံ့သန်းခြင်းခြေရာ



စံတော်ချိန်နေ့စဉ်သတင်းစာတွင်ရေးသားခဲ့သော
စာပေရသဆောင်းပါးများ

ကျေးဇူးစကား

ဒီစာအုပ်လေးဖြစ်လာတာ...

ဆရာအောင်ဇင်မင်း၊ ရသစာဖတ်ဝိုင်း စတင်ခဲ့သူများ ဖြစ်တဲ့ ဆရာ ရဲသျှမ်း၊ ဆရာမ နှင်းဝေ ငြိမ်း၊ အမှတ်စဉ် (၁) မှ ယနေ့အထိ အားမာန်အပြည့်နှင့် အခမ်းအနားတွေ ဖြစ်မြောက်ရေး ဆောင်ရွက် ခဲ့တဲ့ ဆရာညိုရင့်၊ ဆရာမ မြသွေးနီ စာပေဇနီးမောင်နှံ၊ ကဗျာ၊ ဝတ္ထုရသ၊ အက်ဆေး၊ ဆောင်းပါး စသည့် ဘာသာရပ်များကို ဖတ်ကြားပေးခဲ့တဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမများ ၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ကိစ္စရပ်များ အတွက် အကူအညီ ပေးခဲ့တဲ့ စိတ်ကူးချို့ချို့က ဆရာ စန်းဦး၊ မဝင်းမာ။

ငန်းရိုင်းများကို အစဉ်တစိုက် ပရိသတ်ထံ အရောက် ပျံသန်းပေးခဲ့တဲ့ ဆရာ ရဲကျော်ခေါင် (အယ်ဒီတာချုပ်၊ စံတော်ချိန် နေ့စဉ်သတင်းစာ) နှင့် မိတ်ဆွေများ ရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

မိချမ်းဝေ

ရည်ညွှန်း...

ကျွန်မတို့ ခေတ်ရဲ့ အဖိနှိပ်ခံ လူထုဘက်က အစဉ် ရပ်တည်ခဲ့တဲ့ စာ
နယ်ဇင်း သူရဲကောင်း ဆရာ လူထုစိန်ဝင်း (၁၉၄၉- ၂၀၁၂) ကို မှတ်မှတ်
ရ...

ဤစာအုပ်ကလေးဖြင့် ကန်တော့ပါသည်။

မိချမ်းဝေ

* * *

ခံစားစိတ်များ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် ထည့်ဝင်လိုက်မိရာ

စားပွဲခုံ ပုပုလေးများ ။ ထိုင်ခုံ သေးသေးလေးများ ။ လူတချို့ရဲ့ မျက်လုံးအစုံက ရှေ့မျက်နှာစာ ဘက်ဆီ ရောက်နေတယ်။ ဝတ္ထုတို ဖတ်နေကြသော အသံတို့ အထဲ၌ သူတို့ စိတ်များက နစ်ချောနေကြ သည် လား မသိ။

(၁)

တစ်ရံရောတစ်ခါသားက နေ့နှင့်ညများ ထဲက ကျောက်မီးသွေး မီးပေါင်ကျ ရထားတွဲများ တိုးဝင် မြို့များ ရွာများ စွာကို ဖြတ်သန်းခဲ့ကြရပါသည် ။ ရွေ့လျား ခုတ်မောင်း လူသားဘဝတို့ ကို သယ်ဆောင်သွားကြရသော ရထားတွဲတို့ ၏ ဇာတိကို ဘူတာရုံလို့ ခေါ်လို့ ရမလားပဲ။ ရထားခေါင်းတွဲပြင် အလုပ်ရုံ တို့ ကိုလည်း ပဲ တွေ့မြင်ရပါလိမ့်မည်။

နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ခံစားကြည့်လိုက်။ နက်ရှိုင်းမှုကနေ အတွေးစများ ။ လူသား ရင်ခုန်မှန်ကူ ကွက်များ ။ ထိုမှ စတင် ဝတ္ထုပုံရိပ်များကို မွေးဖွားတတ်ကြစမြဲ။ ဆရာ ဒဂုန်တာရာကတော့ “စာပေ အစ လူ့ရာဇဝင်က” လို့ ပင် ပြောခဲ့ရေးခဲ့ မှတ်တမ်းဖွဲ့ပြဖူးပေပြီ။

(၂)

တနင်္သာရီ ကမ်းရိုးတန်း။ ရေလုပ်သား ငါးဖမ်းလှေသမားတို့ ၏ ပင်

လယ်ပျော် နေရှိန်ရိုက် ကျောပြင်များ ။ ကိုယ်စီကိုယ်င ဘဝတို့ ဆီ ရုန်း
ကန် လှုပ်ရှားနေကြရသော ချွေးစီးချွေးပေါက်များ ။ တလှုပ်လှုပ် လှိုင်း
လုံးများ . . .

စာရေးဆရာမ မိချမ်းဝေကား အတိတ်ရက်စွဲများ ထဲ၌ ကျောင်းဆ
ရာမ (သင်+ ကြား+ သူ) အနေအထားနှင့် သူမ ဖြတ်သန်းခဲ့ရာ ဒေသဝန်း
ကျင် တစ်ဝိုက်နှင့် ဘဝများ ဆီသို့ . . . ရသဝတ္ထုများက နေ တစ်ဆင့် ကျွ
န်တော်တို့ ကို ခေါ်ငင် ယူသွားလေ့ ရှိပါသည် ။ ပင်လယ်နှင့် ဝေးကွာ
သော တောင်ကုန်း တောင်တန်း၊ မြေပြန့်လွင်ပြင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုး
စုံများ ဆီအထိ တင်ပြ ရေးသား ဖွဲ့ပြနိုင်သူ။ ရှိနေ ကြသူ အထဲ၌
ရှိနေကြသူတိုင်းဆီက ပေးတိုင်း ရလေ့ရမှာ မျိုးကိုတော့ ကျွန်တော်တို့
မြင်ခွင့်မရ ကြသေး။ မျှော်လင့်နေပါသည် ။

မိချမ်းဝေ ရေးခဲ့ရာ ဝတ္ထုများ ၊ ဆောင်းပါးများ ။ သူမကတော့ အနုပ
ညာ စံထားချက်နှင့် နှလုံး သားက ထိတွေ့ ပွေ့ဖက်သွားလေ့ရှိသော ဘ
ဝခံစားမှုများကို လှပစွာ ပေါင်းကူးပေးနိုင်စွမ်း ရှိသူပေပဲ ကိုး။ ထိုမှာ ပဲ
စာရေးဆရာမ မိချမ်းဝေ၌ ပေးဝေသော အလှရှိသူ။ ထိုအလှမျိုးကို ကျွန်
တော်တို့ ဘယ်မှာ လာ မေ့ပစ်လို့ ရပါမလဲ . . . ကမာရင်ကွဲ။ ကမ်းလှည့်
ဆွတ်မိ။ မီးစုန်းဝတ်ရုံနှင့် အလင်း ညှို့ချက် . . .။ ကျွန်တော် ဖောင်သမား
။ မိန်းမသားတို့ အားမာန် သရုပ်ဖော် မေ့ဆေး . . .။

ရသရေးသူဟာ ဈေးဝယ်ပဲ ထွက်ထွက်၊ တောင်တန်းကိုပဲ ငေးငေး။
ပင်လယ်ကိုပဲ လွမ်း လွမ်း...။

အထက်က စာကြောင်းလေးတွေဟာ စာရေးဆရာမ မိချမ်းဝေရဲ့ မဂ္ဂ
ဇင်း စာမျက်နှာများ ထဲက တွေ့ဆုံခန်း တစ်နေရာမှာ သူမ ပြောထားခဲ့
ရာ . . . သူစိတ်လားရာ ခရီးစဉ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည် ။

ငန်းရိုင်းတို့ ပျံသန်းခြင်းခြေရာ (၁) မှ စတင် “မှ . . . မှ . . . သို့များ ”
 ထဲ၌ မိချမ်းဝေက သူမ/ သူတို့ တစ်တွေ ဖြတ်သန်း . . . ဒီမှာ “ဝတ္ထုဖတ်ခြင်း
 အစီအစဉ် အသက်သွင်းကြတော့မည်. . .” တဲ့ ။ မှတ်ချက်ပြု အဇ္ဈတ္တ
 များ ၊ ယုံကြည်မှုများ ၊ လမ်းတစ်လျား ဖွင့်လိုကြသူများ ၊ တကယ်တော့
 ဝတ္ထု များ ထဲက ဇာတ်ကောင်စရိုက်များ ၊ ဇာတ်လမ်းများ ၊ စိတ်နှင့် ရုပ်
 ပေါင်းဆုံစီးဆင်း ခံစားဗေဒများ ၊ ပြီးပြီးပျောက်ပျောက် မဟုတ်သော နှ
 လုံးသားများ ဆီက ကြွေကျသံများ ။ ထိုအရာများ တို့ သည် ပင်လျှင် ရ
 သပါသော ရှင်သန်မှုများ . . . ဖြစ်တည်မှုများ . . . ။

ဝတ္ထုဖတ်နေကြသော အသံအနိမ့်အမြင့် ပေါက်ကွဲ ဒေါသ ငိုရှိုက် သိ
 မ်ဝင်သွားသော အသံ များ တို့ ကား စာမျက်နှာများ ပေါ်ကနေ ခုန်ဆင်း
 ချ၊ သွားသွားလာလာ ဖြစ်လာကြနှင့် လူတောထဲသို့ တိုးဝင်ခဲ့ကြ တိုးဝင်
 သွားကြပေပြီ။

ကုန်စိမ်းတင်ကားများ ၊ ကားလတ်၊ ကားငယ်တို့ ဖြတ်သွားသံ။ ဆို
 က်ကားဆရာ။ လမ်း လျှောက်ဈေးသယ် (သည်) ။ လက်ဖက်ရည်စားပွဲ
 ထိုး လူငယ်လူရွယ်လေးတို့ ၏ တစ်ယောက်တစ်နား အလွှာစုံတို့ နှင့်
 ငေးမော နားစွင့်၊ သူတို့ ၏ ကြေကွဲဖွယ်ရာ ဘဝများ . . . ။

စာရေးဆရာမ မိချမ်းဝေသည် လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ယဉ်ကျေးမှု နေ့ရ
 က်များ ဆီက ဖြတ်သန်း သွားနေပုံများ ၊ ခေတ်ရဲ့ အရွေ့များကို မှတ်တ
 မ်းတင် “စံတော်ချိန် နေ့စဉ်သတင်းစာ” ကနေ တစ်ဆင့် ခုနစ်ရက် သား
 သမီးတို့ ရဲ့ ရင်နံရံများ ဆီသို့ ပို့ဆောင်ပေးလေ့ရှိသူ။ ဒီမှာ ငန်းရိုင်းတို့ ရဲ့
 ပျံသန်းခြင်း ခြေရာများ . . . ကျွန်တော်ကတော့ “လျှပ်စီးလက်တာကို မီး
 သွေးခဲနဲ့ ပုံတူရေးပြလို့ မရဘူး။ လျှပ်စီး လက်တာကို လျှပ်စီးလက်ခြင်း

ကသာ ပုံတူ ဖော်ပြနိုင်ပါလိမ့်မည်” ဆိုသော ဒဿနတစ်ခု၏ ပဲ့တင်သံ ကိုပါ ငန်းရိုင်းတို့ ပျံသန်းခြင်း ခြေရာများ ထဲ၌ ကြားလာနေရသလို၊ စာ ရေးဆရာမ မိချမ်းဝေကတော့ “ပြည်သူလူထုကြား ရသစာပေ ထိုးဖောက်ရောက်ရှိရေး ရည်ရွယ်ရာ ခြေလှမ်းတူသူများ ” ဟု ဆိုထား နှင့်ပြီ ကော...။

ရန်ကုန်မြို့၏ မီးရထား ခုံးတံတားကြီးအောက်က Lucky Flower လက်ဖက်ရည်ဆိုင်က လေးရဲ့ မျက်နှာစာများ ပေပဲလား။ စားပွဲခုံ ပုပုလေးများ ၊ ထိုင်ခုံ သေးသေးလေးများ ၊ ဖြတ်သွား ဖြတ်လာ သံလမ်းနှင့် ဘီးထိခတ် ဥဩဆွဲသော...။ အံ့ကြိတ်သံဟု ဆိုရမည်လော။ လွမ်းမောတမ်းတ တတ်ကြရာ နှုတ်ခွန်းဆက် တစ်ဆစ်ချိုး အလွမ်းများ ပေပဲလော...။ ထိုကဲ့သို့ တနင်္ဂနွေသီတင်း ဆုံမှတ်လေးများကို ကျွန်တော်ကတော့ “ဝတ္ထုတိုများ နေ့” လို့ မှတ်ချက်ပြုမိခဲ့ပါပကောလား...။

(၄)

စာပေ နိဗ္ဗာန်ဆုရှင် ချိုလီ ကဗျာဆရာကြီး ပါပလိုနီရှဒါ (၁၉၀၄. ၁၉ ၇၂) က ပြောဖူးတယ်။ “ဟိုတယ်တွေကို နှစ်ရက်လောက်ပဲ တည်းချင်တယ်။ လေယာဉ်ပျံတော့ တစ်နာရီလောက်ပဲပေါ့ဗျာ။ သဘာဝတရားနဲ့ တိုက်ရိုက် ထိတွေ့ရမှာ မျိုးကိုတော့ အချိန်အကန့်အသတ်မရှိ နှစ်ခြိုက်တယ်” တဲ့ ။

ဒီလိုပါပဲ။ သဘာဝကျသော စာရေးသူများ နှင့် ရသစာ ဖတ်တိုင်း။ အက္ခရာ စာသားများမှာ သာ မကတော့။ သူတို့ ၏ ရင်ထဲက စီးဆင်းလာကြသော အသံများ ထဲ၌ပင်... ဪော် စာပေသမား၊ အနု ပညာသမားတို့ ကား (အားလုံးကို မဆိုလိုပါ) မေခ၊ မလိခ ပေါင်းဆုံ ဧရာဝတီစိတ်ဓာတ် ကိန်းအောင် စီးဆင်းနေကြသူများ သာ။

ရင်ခုန်သံများ နှင့်အတူ စာရေးဆရာမ မိချမ်းဝေ၏ သစ္စာဆိုသော စကား။ အထူးပြု ဖြည့်စွက် စာကြွင်းလို့ ကျွန်တော် ဆိုချင်ပါသည် ။ “ငန်းတို့ အပြန်အလှန် လေးစားပြီး အတူတကွ ဖူးပွင့်လုံခြုံမှု ပေးနိုင်သော ခေတ်တစ်ခေတ်ဆီသို့ မဟုတ်လား။ ခေတ်ပြိုင် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုံရိပ်များ ။ ဒါတွေ သည် ပင်လျှင် ငန်းရိုင်းတို့ ပျံသန်းခြင်းခြေရာများ နှင့် ကျွန်တော်၏ ခံစားစိတ်များ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် ထည့်ဝင်လိုက်မိရာ။ စာရေးဆရာမ မိချမ်းဝေ၏ စကား အစုအဝေးလေးနှင့်သာ။ ထိုအရာကို ယဉ်ကျေး သိမ့်မွေ့သော သဘောတူညီချက်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ငန်းရိုင်းတို့ အတူတကွ ဆက်လက်ပျံ သန်းကြပါစို့. . ။

အောင်ဇင်မင်း

၁၄၊ ၇၊ ၂၀၁၄

*

ရသစာပေ

ချစ်ရွှင် သနား တည်ကြား ကြမ်းကြုတ် စက်ဆုပ် အံ့ဩ နှောအရသာ ကျမ်းဂန်လာကို စတင် သိခွင့် လေ့လာဖူးပါတယ်။ ရသစာပေ သမိုင်းအ ရှ၊ စာပေပညာရှင် ဦးကြင်ဥ၊ စလေဦးပုညတို့ စာပေမှာ ရသပြည့်ဝတာ ကို မြန်မာစာပေ လေ့လာလိုက်စားတဲ့ သူတိုင်း ကျွန်မ ငယ်စဉ်ကတည်း က စိတ်ကြိုက် မြန်မာစာမှာ သင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။

လူ့ဘဝဖြစ်စဉ် ကရုဏာရသ၊ ဟာသရသတို့ ဟာ ပေါ်လွင် ထင်ရှားခဲ့ ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူဘဝ ငယ်စဉ်ကတည်းက နှ လုံးသား အရင်းပြု ခံစားခဲ့ဖူးပါတယ်။ ယနေ့ထက် တိုင် စာပေဖန်တီးမှု မှာ ရသ ပြေးမလွတ်နိုင်ပါ။ ကျွန်မအမြင် ဦးပုညနှင့် ရှိတ်စပီးယား နှစ် ဦး ယှဉ်ကြည့်ရင်းပင် မြန်မာက သာတာကို အသေးစိတ် တွေးခဲ့မိပါတ ယ်။ ဥပမာ- အလွမ်းနှင့် ဟာသတဲ့ ဘက် (ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ပြဇာတ်) မျိုးမှာ လွမ်းရာမှ ဟာသဖြေဆေး။ Balance of melaneoly မြန်မာ စာ ကတိက ပါမောက္ခကို ထုတ်နုတ်ပြသခဲ့ဖူးတာ ဆန်းသစ်တဲ့ အတွေးတစ် ခုဟု ဆိုချင်ပါတယ်။

ခင်ဆွေဦး



သနားရင် တစ်တောင်းရုံး ဝယ်လိုက်ဖို့
ပေးပေးရ ပေးပေးမှာ ပိုက်ဆံပါရှိသေးမဲ့။ ဒါဆို
မနက်ဖြန် လာရောင်းရင် အကုန်ဝယ်လိုက်နော်
ပေးပေး။

နှင်းဝေဦး
“ပြောင်းလွှဲ”

ကျွန်မကတော့ ယခုတိုင် ထိုသစ်တစ်ပင်ကို
တော့ ရေလောင်း ပေါင်းသင်နေဆဲ။ ချွံ့နွယ်ပိတ်
ပေါင်းပျားကို ရှင်းလင်းနေဆဲ။ ပြေညီတတ်ဖို့ကို
မှန်မှန်ကျွေးဆဲ။



ကြည်မွှေးဒီမ်
“မျှော်လင့်ခြင်းသစ်ပင်”



ရနေကျအရာများကို ရနေခြင်းကြောင့် သူ
အတွက် တန်ဖိုးမဲ့လွန်းကြောင်းကိုတော့ သူ
မိန်းမ မသိနိုင်ခဲ့။

သင်းသင်းသော
“အရောင်နှစ်ဖို့”

ငန်းရိုင်းတို့ ပျံသန်းခြင်းခြေရာ (၁)

၁၈-၈- ၂၀၁၃ ရက်က မီးရထား ခုံးတံတားကြီးအောက်မှ Lucky Flower လက်ဖက်ရည် ဆိုင်ကလေးသည် သာမန်နှင့်မတူ ထူးခြားသော လှုပ်ရှားမှုများ နှင့် ရှင်သန်နေသည် ။ အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့ တဖွဲဖွဲ ရောက်လာကြသည် ။ ထူးခြားသည် မှာ အမျိုးသား အများ စုသည် လွယ်အိတ် ကိုယ်စီ လွယ်ထားကြသည် ။ ထိုဒီဇိုင်းမှာ စာရေးဆရာ ဒီဇိုင်း ဖြစ်၏ ။

စာရေးဆရာ၊ ဆရာမတွေ စုဝေးပြီး ဘာတွေ လုပ်ကြမှာ ပါလိမ့်။ မြန်မာစာပေ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဝတ္ထုဖတ်မည့် အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည် ဖော်မည့်သူများ ၊ ရည်ရွယ်ချက်တွေ၊ ဝါသနာတူ၊ အယူအဆ တူသူများ တစုတဝေးတည်း ရောက်လာကြ။ ၂၀၁၃ ဩဂုတ် (၁၀) ရက်၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း HOME မှာ ပြုလုပ်ကျင်းပသည့် မြန်မာနိုင်ငံ စာပေ ထုတ်ဝေသူနှင့် ဖြန့်ချိသူများ အသင်းမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ အပြန် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ စကားစပ်မိကြရင်း ထိုကိစ္စကို အကောင်အထည် ဖော်ဖို့ အထိ အားကောင်းမောင်းသန် ဖြစ်လာခဲ့ကြ။ ထိုနေ့က ဆရာမနှင်းဝေငြိမ်း၏ မိတ်ဆက် ဝတ္ထုတိုဖတ်ပွဲမှာ ထိုဆိုင်ကလေး အတွင်း မှာပင် အောင်မြင်သွားခဲ့။

ကျွန်မအနေနှင့်မူ ဝတ္ထုတိုဖတ်ပွဲကို ပထမဦးဆုံး ကြိုကြိုက်ရသည်

မှာ စာရေးဆရာမကြီး (ဒေါ်) ခင်နှင်းယု၏ ကွယ်လွန်ခြင်း အမှတ်တရပွဲ
မှာ ဖြစ်သည်။ ။ ထိုပွဲကို မန္တလေးမှ စာရေးဆရာများ ဦးဆောင်ပြီး အမရ
ပူရ တောင်လေးလုံးကျောင်းမှာ ကျင်းပသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ။ ထိုစဉ်က
ဆရာ ညီပုလေး ဝတ္ထုဖတ်တာ ကောင်းစွာမှတ်မိနေသည်။ ။ နားမယဉ်
သေးလို့ လား မသိ သိပ်ပြီး စွဲစွဲငြိငြိ မရှိလှ။ ။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်အပေါ် အမြင်နှ
င့် အကြား ဘာကွာသလဲ။ ဆရာ လူထုစိန်ဝင်းကတော့ ဝတ္ထု ဖတ်မယ်
ဆိုရင် မျက်မမြင်ကျောင်းတွေမှာ လိုက်ဖတ်ပြဖို့ ကောင်းတယ်’ ဟု မှတ်
ချက်ပေးဖူးသည်။ ။ အမြင်အာရုံ ရှိနေသူတွေအတွက် ဝတ္ထုကို ဖတ်ပြရန်
မလိုအပ်ဟု ယူဆဟန်တူသည်။ ။ လိုအပ်ခြင်း၊ မလိုအပ်ခြင်း၊
လက်ခံခြင်း၊ လက်မခံခြင်းသည် ပရိသတ်နှင့် သာဆိုင်သည် မို့ ကျွန်မတို့
ထိုခြေလှမ်း သစ်ကို စတင် လျှောက်လှမ်းကြတော့မည်။ တကယ်တော့
ဝတ္ထုဖတ်ခြင်း အစီအစဉ်သည် တစ်ချိန် တစ်ခါ ၂၀၁၀-ပြည့်နှစ်လောက်
ဆီက Blue Wind (အပြာရောင် လေနုအေး) အနုပညာပြခန်းမှာ တခမ်း
တနား ဖူးပွင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ။ အမျိုးသမီးများ ချည်း ပြုလုပ်သော ထိုအစီ
အစဉ်မှာ ဆရာမ နှင်းဝေငြိမ်း၊ ဆရာမ သွန်းနှင်းအိမ်၊ ဆရာမ စုမီအောင်
တို့ က ဝတ္ထုဖတ်ဖူးခဲ့ကြပြီ။ နောက်ထပ် စင်ထရယ် ဟိုတယ်တွင်
ကျင်းပသော အမျိုးသမီးနှင့် မီဒီယာ အခန်းကဏ္ဍတွင် လည်း ဆရာမ စု
မီအောင်က ‘မိန်းမနှင့် အနုပညာ’ ဝတ္ထုကို ကဗျာဆရာ သော်ဇင်အုန်းနှ
င့် တွဲဖက် ဖတ်ကြား သွားသည်။ ။ အသံဖြင့် သရုပ်ဖော်သည် ဟု ပင် သုံး
နှုန်းရလောက်သည်။ ။ အသံနေ အသံထား လေယူ လေသိမ်း၊ အဆွဲအင
င်၊ အရှိုက်အသိမ်း ဖတ်ရှုသူ သယ်ဆောင်သလောက် ပရိသတ်တွေမှာ
လိုက်ပါ တိမ်းမူးခဲ့ကြ။

ယခုလည်း ဝတ္ထုဖတ်ခြင်း အစီအစဉ်ကို အသက်သွင်းကြတော့မည်။ ။
မကြာခင် ပွဲစတော့ ဆရာရဲသျှမ်းက စကား နည်းနည်းပြောသည်။ ။ ဝတ္ထု

တိုဖတ်ပွဲတွေ ဥရောပမှာ ရော အာရှမှာ ပါ ပြုလုပ် လေ့ရှိကြောင်း၊ စာဖတ်သူ အချင်းချင်း မျှဝေရုံမဟုတ်၊ လူထုနဲ့ နီးကပ်စေချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်ကြကြောင်း၊ အင်္ဂလန်နဲ့ စင်ကာပူ နိုင်ငံများမှာ လည်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးမှာ ဖတ်ကြ၊ လမ်းသွား လမ်းလာတွေ၊ လက်ဖက်ရည် သောက်သူတွေက နားထောင်ကြ၊ စာရေးဆရာက သူ့စာအုပ်ကို ခင်းကျင်းပြသထားတော့ ဆန္ဒရှိသူတွေ ဝယ်သွားကြ။ ဒါမျိုး ပွင့်လင်းတဲ့ လူ့အဖွဲ့ အစည်းမှာ လုပ်လို့ မရဘူးလား။ ဖိတ်စာမဝေဘဲ အခမ်းအနား မဆန်တဲ့ ဝတ္ထုဖတ်ပွဲကလေး တိုင်ပင်ပြီး လုပ်ကြတာဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။ ။

ပထမဦးဆုံး ဆရာမ နှင်းဝေငြိမ်းက သူ့ဝတ္ထု ‘ပြောင်းဖူး’ နှင့် စတင်သည်။ ။ Bloom မဂ္ဂဇင်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာ ဖော်ပြခဲ့သော ပြောင်းဖူး ဝတ္ထုမှာ Grade 7 တက်မည့်သားကို စာမေးပွဲခန်း စောင့်ရင်း အမေတစ်ယောက် အတွေ့အကြုံကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ စာမေးပွဲစောင့်ရင်း သူ့သားနှင့် ရွယ်တူ ပြောင်းဖူးပြုတ်ရောင်းသူ ကောင်လေးထံ ပြောင်းဖူးပြုတ် ဝယ်စားရာမှ ကလေးအကြောင်း စပ်စုမိသည်။ ။ ကလေးက ကျောင်းပိတ်တုန်း ဈေးရောင်းသည့် ကလေး။ အမေမရှိ၊ လေဖြတ်ထားသော အဖေကို လုပ်ကျွေးနေသည့် ကလေး။ ကြည့်မြင်တိုင် တစ်ဖက်ကမ်း အေးရွာကပင် လာရောင်းသည် မို့ စာရေးသူ၏ ကရုဏာကို ဆွတ်ချူလိုက်သလိုဖြစ်ပြီး သူ့ ပြောင်းဖူးကို အားပေးမိသည်။ ။ သုံးဖူး ငါးရာ ကိုပင် ငွေခြောက်ရာ လှမ်းပေးပြီး ‘သားကို အန်တီက တမင်အားပေးတာ၊ ပြန်မအမ်းနဲ့ တော့’ ဟု စေတနာ ပိုလိုက်သေး၏။ အိမ်မှာ လည်း ပြောင်းဖူးသည် ကလေးကို သနားတယ်၊ သနားတယ်နှင့် ပြောမဆုံးတော့။ ဒီနေရာမှာ သားဝင်ပြောလိုက်သော စကားက ဝတ္ထု၏ အသက်ပင်ဖြစ်သည်။

‘သနားရင် တစ်တောင်းလုံး ဝယ်ပေါ့ မေမေရ၊ မေမေမှာ ပိုက်ဆံပါ ရဲ့ သားနဲ့ ။ ဒါနဲ့ မနက်ဖြန် လာရောင်းရင် အကုန်ဝယ်လိုက်နော် မေမေ။ ပြီးရင် သားသူငယ်ချင်း တွေကို ဝေလိုက်မယ်။ ဒါဆို မေမေရော၊ သား ရော ကုသိုလ်ရသွားရော။ ဟိုကောင် လေးလည်း နေပူထဲ ဈေးမရောင်း ရတော့ဘူး။ အဲဒါ မေမေတို့ ပြောပြောနေတဲ့ ပရဟိတပေါ့ မေမေရေ’

“ဘုရားရေ . . .”

သားက အမေကို ပရဟိတဆိုတာ ဘာလဲလို့ ချပြလိုက်တဲ့ ဝတ္ထု။ စာ ရေးသူက သား ဒီလိုပြော လိမ့်မယ်လို့ ကို မထင်ခဲ့ပါ။ ကျွန်မ ဘာပြန်ပြောရမှန်း မသိတော့ဘဲ နည်းနည်းမက ရှက်သွားပါတော့ တယ်လို့ ဝန်ခံထားခဲ့ပါသည် ။ လူကြီးတွေ အမှတ်တမဲ့ မေ့လျော့နေသော အကြောင်းအရာကို ထောက်ပြ သိစေအပ်သော သားကို ကျေးဇူးတင်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ထိုနေ့က ဝတ္ထုဖတ်အပြီး ဆူညံစွာ ပေါ်ထွက်လာသော လက်ခုပ်သံသည် စာရေးသူ၏ ရေးဖွဲ့မှု အနုပညာကို သာမက သားကိုပါ ကောင်းချီးပေးသော လက်ခုပ်သံဟု ကျွန်မထင်မြင်မိသည် ။

ဒုတိယ ‘မျှော်လင့်ခြင်း သစ်ပင်’ အက်ဆေးကို ဖတ်မည့်သူမှာ ဆရာမ ကြည်မွေ့အိမ် ဖြစ်သည် ။ ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်များ အရေးကောင်းသူ၊ ကဗျာ အရေးကောင်းသူ၊ လမင်းအေး အမည် ဖြင့် အင်တာဗျူး အမေးကောင်းသူ ဆရာမ ကြည်မွေ့အိမ်။ သူ့ကိုယ်ပိုင် ဖြတ်သန်းမှုများ ထဲက သစ်ပင်များကို ဆွဲထုတ်ပြသွားသည် ။

မူလတန်းအရွယ် ကလေးဘဝက ကျောက်သင်ပုန်းဖျက်သော ရိုးတံ ပုပုစိမ်းစိမ်း၊ အရည် ချမ်းချမ်း ထွက်တတ်သော သစ်ရွက်ကလေးမှ ပေးသော အေးမြမြ အငြိမ်းဓာတ်ကို လွမ်းဆွတ် ထားသည် ။ နောက်ထပ် ဆရာမ အာရုံကျသည် မှာ ကုက္ကိုရွက်ဖြစ်သည် ။ စိတ်ကူးယဉ် ချစ်မက်

ရူးသွပ် ခါစ အရွယ်ကလေးမှာ ကျွန်မ ရည်ရွယ် ရင်ခုန်ရာတစ်ခု ကျိုးပဲ့ ပျက်စီးခဲ့ရစဉ်က ဒီကုက္ကိုရွက် ကလေးတွေကို ကြည့်ရင်း အဖော်လုပ် စကားပြောကာ ဝေဒနာ သက်သာရာ ရစေခဲ့သည် ဟု ဆယ်ကျော်သက် ခံစားချက်ကို သတိတရ တမ်းမက်ထားပြန်သည် ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သည်လို သေးမှုန့် နနွဲ့သော ကုက္ကိုရွက်နုနုတို့ သည် ပင် ကျွန်မ၏ ကြီးမား စစ်မှန်သော မိတ်ဆွေကောင်းဟု ကမ္မည်း မှတ်တမ်းပြုထားသည် ။

ဆရာမ ကြည်မွေ့အိမ်၏ နောက်ဆုံး လွမ်းမက်မှုမှာ ဗန့်ဒါဟု အသံထွက်သော ဗာဒီရွက် ဖြစ်သည် ။ စာရေးသူက သည် လိုဖွဲ့သည် ။

‘သူတည်ဆောက်ပုံက ခပ်ကြားကြား ခပ်ဝင့်ဝင့်ပဲ။ သူက စထွက်ပြီဆိုတာနဲ့ လောကကို စိန်ခေါ်တဲ့ မျက်နှာပေးမျိုးနဲ့ အရွက်တွေက စိမ်းမှောင် ရင့်မှ ညှိပြီး ညီညီ ညာညာ ပြန့်ပြန့်ကားကား၊ လုံခြုံနွေးထွေးမှုနဲ့ စိတ်ဓာတ်ခွန်အား တစ်မျိုးကို ပေးစွမ်း တယ်။ ဗန့်ဒါရဲ့ နေထိုင်ပုံက ရဲရင့်တယ်။ စည်းကမ်းတကျ၊ စနစ်တကျ သိပ်သပ်ရပ် တာပဲ’

ဟု ဆိုထားသည် ။

သစ်ပင်များကို အဖွဲ့ကောင်းသော ဆရာမ ကြည်မွေ့အိမ်က သူ့အဇ္ဈတ္တ သစ်ပင်ကို သည် လို ဆန်းစစ်ထားပြန်သည် ။

‘ကျွန်မကိုယ်တိုင် မွေးမြူ၍ ကျွန်မကိုယ်တိုင် စောင့်ရှောက် ထိန်းကျောင်း ခဲ့သော သစ်ပင်တွင် အရိပ်တို့ ခိုရလောက်အောင် စည်ပင်၍ ဖားလျားနေပြီလား။ ကျွန်မ မသိပါ။ အကိုင်းအခက်နှင့် အရွက် အလက်တို့ ယှက်ဖြာ စုံလင်နေပြီလား။ ကျွန်မ မသိပါ။ ကျွန်မကတော့ ယခုတိုင် ထိုသစ်တစ်ပင် ကိုတော့ ရေလောင်း ပေါင်းသင်နေဆဲ၊ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းများကို ရှင်းလင်းနေဆဲ၊ မြေဩဇာတို့ ကို မှန်မှန် ကျွေးဆဲ၊ ကျွန်မသည် ကျွန်မ၏ သစ်ပင်ကို သီးပွင့်လာသော သစ်ပင် ဖြစ်စေချ

င်သည် ။ အသီးအရွက်များ စားရစေချင်သည် ။ အရိပ်ခိုလှုံခွင့် ရစေချင်သည် ။ ကျွန်မ၏ သစ်ပင် ကို သစ်ပင်ပီသသော သစ်ပင် ဖြစ်စေချင်သည် ’ တဲ့ ။

အက်ဆေးကို နားဆင်နေသူတွေအတွက် တွေးဆ ဆင်ခြင်ဖွယ် ဖတ်ရှုချက်များ ဖြစ်သည် ။ အက်ဆေး၏ အဆုံးတွင် စာရေးသူက သူ့သဘောထားကို ရဲရဲတင်းတင်း ထုတ်ဖော်လိုက်သည် ။ မနက်ဖြန်မှာ တစ်ခုခု တစ်စုံစုံ ရဖို့ ထက်၊ မနက်ဖြန်မှာ တစ်ခုခု တစ်စုံစုံ ချန်ထားပေးခဲ့နိုင်ဖို့ ထိုသဘောထားကို နားဆင်နေသူတွေလည်း သဘောတူ လက်ခံမည် ထင်၏။ သူသာ လမ်းတစ်ခုကို ဖောက်လုပ်ခွင့် ရလျှင် ထိုလမ်းကို မည်သူက လျှောက်မည်နည်း ဟူသော အမေးဖြင့် စလိုက်သော တတိယမြောက် ဝတ္ထုဖတ်သူသည် ဆရာမ သင်းသင်းသာ ဖြစ်သည် ။ ‘ရနေကျ အရာများကို ရနေခြင်းကြောင့် သူ့အတွက် တန်ဖိုးမဲ့လွန်းကြောင်းကိုတော့ သူမိန်းမ မသိနိုင်ခဲ့။ ပေးနေကျများကို အချိန်ကျလျှင် ပေးလိုက်ချင်နေမိသည့် သူမိန်းမကတော့ တန်ဖိုးထားလွန်းကြောင်း သူသိသိကြီးဖြင့်’ အက်ဆေးဘက် ယိုင်နေသော ဆရာမ သင်းသင်းသာ၏ ဝတ္ထုတိုအဖွဲ့သည် နားဆင်သူတို့ ကို ဆွဲဆောင် နေပြီဖြစ်သည် ။

တစ်မိုးအောက်အတူနေ အသက်ကြီး လင်မယားနှစ်ယောက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မတူရာ အတွေးများကို စာရေးသူက ‘အရောင်နှစ်မျိုး’ ဟု တင်စားထားသည် ။ မြွေ၏ အဆိပ်များကို သိမ်းထုတ်နိုင်သေးလျှင် အခြားမည်သည့် အရာများကိုမဆို သိမ်းထုတ်နိုင်ရမည်ပေါ့။ ထိုအရာများက ခြွင်းချက်အဖြစ် လုံးထွေး မျိုးပွားနေမှန်း သူ သိပါသည် ။ သူတောင်မှ အဆိပ်ကို ဆွဲထုတ်နိုင်ခြင်း မရှိ သေး။ သူ့အဆိပ်သည် သူမိန်းမပေါ် စူးနစ်၊ ဖန်ခွက်တစ်ခွက် အက်သွားပြီလေ။ အက်ကြောင်းများ မပေါင်းဆုံသရွေ့တော့ အိမ်ထောင်သက် ရင့်လာသည် နှင့်အမျှ အယူအဆ အစွဲအလမ်း မ

တူသူ နှစ်ယောက်၏ အိမ်ထောင်ရေး အကဲကြောင်းမြည်သံသည် ဆရာမ သင်းသင်းသာ၏ အသံ ကြည်လင် မှုအောက်တွင် ဖျစ်ဖျစ်မြည်နေသည်။ ပရိသတ်မှာ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက် နှစ်သက် စွဲထင်။

‘သူ့မိန်းမက မိခင်ပီသသည့် မိန်းမတစ်ယောက်သာဖြစ်သည်။ ဆာတ်၊ ကမူး၊ ချာချီ၊ ပရက်စလေ၊ ဒါဝင်၊ မိုက်ကယ်အိန်ဂျလိုတို့ အကြောင်းမသိ၊ ထိုသို့ မသိတော့ ရော ဘာဖြစ်မည်လဲ။ ရာဟု လာ၊ ညီတော် အာနန္ဒာတို့ အကြောင်း သိသည်။ ဘာသာ ကြီး လေးခု မဖတ်ဖူးသော်လည်း ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်များကို သိသည်။ ပရိတ်ကြီး (၁၁) သုတ်၊ ဓမ္မစကြာတို့ ရဲ့ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို သိသည်’

မိန်းမ၏ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့မှုတွေကို ပြပြီး ‘သူသွားနေကျ ညနေပိုင်းကို မပိတ်ပင်တာ ကလည်း ထူးဆန်းနေ၏။ ဆန့်ကျင် ပြောဖြစ်နေသည့် သူ့စကားများကို တုံးတိတိ ဖြတ်တောက်ပစ် ခြင်းက သူ့အနေဖြင့် စော်ကားခံနေရခြင်း ဖြစ်၏။ သူ့မိန်းမပြောသည့် စကားများကို ဝင်ငြင်းတိုင်း၊ ရှင့်လို ဒိဋ္ဌိက ဘာသိလို့ လဲ တဲ့။ မိုက်မိုက်ရိုင်းရိုင်း ပြောတတ်လာတာ’ ဒါဟာ အဆိပ်ပဲ ဆိုပြီး မိန်းမကို စွပ်စွဲထားပြန်သည်။

အမှန်တော့ ကလေးတွေ အဝေးရောက်နေသော အိမ်ထဲမှာ လင်မယားနှစ်ယောက် ကိုယ့်အတ္တ ကိုယ် ထူထောင်ကာ ကိုယ့်အရောင်ကိုယ် ခြယ်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဒီနေ့ တရားထိုင်တာ တစ်နာရီ နှစ် ကြိမ်ရတယ် ဆိုသော မိန်းမစကားကို ယောက်ျားလုပ်သူက ခပ်ကွယ်ကွယ်ကဟားနေ။ သူဧည့်သည် နှင့် စကားပြောနေစဉ် သူ့စကားကို ဖြတ်ဖြတ်ပြီး ဝင်ပြောလာသည့် မိန်းမဟာ သူ့အပေါ် ကိုးကွယ်မှု မဲ့သွားပြီလား။ သူရိုက်သွင်းထားသော သေတ္တာထဲမှ ခုန်ထွက်တော့မည့် ရှေ့ပြေးတွေတဲ့။ ယောက်ျား ၏ တွေးခေါ်ပြုမူမှုတွေက စာရေးသူ အဖွဲ့ကောင်း အဖတ်

ကောင်းသလောက် နားထောင်သူတွေကို မွန်းကျပ်စေသည်။ ။

ည (၁၁) နာရီမှ ပြန်တက်သော သူ့ကို သူ့မိန်းမက တံခါး ထမဖွင့်ပေးတော့ချေ။ အပြင်ထွက် ကတည်းက သော့ယူသွားပြီး ကိုယ်တိုင်ဖွင့်ကာ မူးမူးနှင့် အိပ်ပျော်သွားရတိုင်း သူ့မိန်းမကလည်း သူ့အခန်းမှာ နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်မောကျအောင် အိပ်တတ်နေပြီ။ ဝတ္ထု၏ အဆုံးသတ် အချုပ်ဒ်သည် နားထောင်သူ ပရိသတ်၏ သက်ပြင်းမောသံတို့ ဖြင့် ဆူဝေသွားခဲ့ပြီ။ ဆရာမ သင်းသင်းသာ၏ အရောင်နှစ်မျိုး ညှို့ချက်မှာ ကောင်းစွာ အမိခံလိုက်ရပြီဖြစ်သည်။ ။ ဆရာမက အရောင် နှစ်မျိုးကို ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ကျွန်မတို့ အိမ်တွေမှာ ကော အရောင် ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။ အရောင် နှစ်မျိုးထက် ပိုမရှိ ဘူးလား။ အရောင်နှစ်မျိုးထက် ပိုရှိနိုင်သော အိမ်ထောင်စုတွေ ကျွန်မတို့ ကိုယ့်အဆိပ်ကိုယ် ထုတ်ပြီး ညီညွတ်ရေး လမ်းကြောင်းပေါ်မှာ လျှောက်လှမ်းမည် ဆိုလျှင်။

ထိုနေ့က နားဆင်သူ ပရိသတ်မှာ ထို့ထက်မကသော အတွေးတွေ ရင်ဝယ်ပိုက်မိသွားတာ သေချာသည်။ ။ ရသစာပေ၏ အတွေးဆင့်ပွားမှုမှ (ဆရာမ နှင်းဝေငြိမ်း၏ သားထံမှ သင်ယူခြင်း၊ ဆရာမ ကြည်မွေ့အိမ်၏ သစ်ပင်များမှ ရရှိသော အသက်ဓာတ်ခွန်အား၊ ဆရာမ သင်းသင်းသာ၏ အနုတ်ချင်း ပေါင်းပေါင်း၊ အနုတ်နှင့် အပေါင်း- ပေါင်းပေါင်း- အပေါင်းက ကောင်း၏ ဟု ပြောသူသည် လူ့အမှိုက်သာ ဖြစ်မည်ဟူသော အယူအဆ) တွေးဆ နှိုင်းချင့်ဖွယ်များ စွာ စာဖတ်ဝိုင်း ကလေးမှ ရရှိ သွားမည်။ သည် လို စာဖတ်ဝိုင်းတွေမှာ ဝင်ရောက် နားထောင်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်တိုင် စာဖတ်ချင်လာ သည်။ ။ အကြားအာရုံမှ တစ်ဆင့် အမြင်အာရုံ၊ အတွေးအာရုံများ ဆီသို့ ဖြန့်ကျက်သွားနိုင်သည် မဟုတ်ပါလား။

သည် သို့ဆိုလျှင် ကျွန်မတို့ ငန်းရိုင်းများ ပျံသန်းမှုကို အတုယူလျက်

အားသွန်ခွန်စိုက် တစ်ပြိုင်နက်တည်း၊ တညီတညွတ်တည်း၊ တစည်းတလုံးတည်း ရှေ့သို့ အရှိန်အဟုန် နှံ့ဖြင့် . . .။

စံတော်ချိန်၊ (၂၅) ဩဂုတ်၊ ၂၀၁၃ (တနင်္ဂနွေနေ့)။

ရသစာပေဆိုတာ

မြန်မာစာပေမှာ သုတစာပေနဲ့ ရသစာပေဆိုပြီး နှစ်မျိုးခွဲထားပါတယ်။ ရသစာပေမှာ ရသ (၉) မျိုး ရှိတယ်။ ချစ်၊ ရွှင်၊ သနား၊ တည်ကြား၊ ကြမ်းကြုတ် စသဖြင့်ပေါ့။

အဲဒီအရသာကို ပေးရင် ရသစာပေလို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ ဒီတော့ ဟာသစာတွေ ဂမ္ဘီရစာ တွေကိုလည်း ရသစာပေ အမျိုးအစားထဲမှာ ထည့်မယ်ဆိုရင် မမှားပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ စာပေဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်တဲ့ ဆရာဇော်ဂျီရဲ့ မိန့်ဆိုချက်အရ ရသမှာ “အနု၊ အရင့်” ရှိ ကြောင်း ဖတ်နေစဉ် ရသခံစားရပြီး ခဏနေပျောက်သွားရင် အနုအရင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ရသစာပေ အရင်ကတော့ ဖတ်နေစဉ် ရသခံစားရပြီး ပျောက်မသွားဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ နေ့စဉ်ဘဝအတွက် အသုံးပြုနိုင်မှ သာ ရသစာပေ ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသွားတာ မှတ်သားဖူးပါတယ်။

ရွှေကူမေနှင်း